

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UAB „A“ SKUNDO PRIEŠ TRAKŲ ISTORINIO NACIONALINIO PARKO DIREKCIJĄ

2014-05-08 Nr. 4D-2014/1-118
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo UAB „A“, atstovaujamos advokato C (toliau vadinama – pareiškėja), skundą dėl Trakų istorinio nacionalinio parko (arba toliau vadinama – TINP) direkcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant UAB „A“ priklausančių B statinių tvarkymo ir priežiūros klausimus.

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „UAB „A“ nuo 1998 m. priklauso buvusi B, [...]; UAB „A“ jau daug metų moka valstybei žemės nuomos, nekilnojamojo turto mokesčius, patiria kitų išlaidų, sietinų su UAB „A“ nuosavybės teise priklausančių pastatų, esančių [...], priežiūra, konsultantų samdymu, tačiau iki šiol, dėl TINP direkcijos vadovo priešiško, negali minėtų pastatų net suremontuoti“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „UAB „A“ 2009 m. pradžioje vėl kreipėsi į Trakų rajono savivaldybės administraciją projektavimo sąlygų sąvado pastatų kapitaliniam remontui, tačiau jo negavo, nes eilinį kartą sąlygų nedavė TINP direkcija. [...] TINP direkcija atsisakymą duoti projektavimo specialiąsias sąlygas motyvavo protingumui prieštaraujančiu argumentu, neva kapitaliai suremontuoti pastatai kels vizualinę taršą [...], bei tuo, kad neva kapitaliniam remontui atlikti būtina rengti žemės sklypo, ant kurio stovi remontuoti statiniai, detalų planą.“

2.3. „Dėl šio G. Abaravičiaus [TINP direktorius] reikalavimo UAB „A“ net kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prašydama kompetentingai ištirti ir atsakyti, ar teisės norminiai aktai reikalauja detaliojo plano parengimo ir patvirtinimo, norint atlikti pastatų kapitalinį remontą. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija atsakė, kad, norint atlikti pastatų kapitalinį remontą, teisės norminiai aktai nereikalauja detaliojo plano parengimo ir patvirtinimo, tačiau ši institucijos išvada TINP direkcijos vadovo neįtikino – TINP direkcija UAB „A“ pastatų kapitaliniam remontui specialiųjų sąlygų nedavė.“

2.4. „Taigi, UAB „A“ pradėjo teisminius procesus. [...]. Besibylinėjant su TINP direkcija 2010 m. spalio 1 d. pasikeitė Statybos įstatymas ir projektavimą reglamentuojantys statybos techniniai reglamentai – nebeliko projektavimo sąlygų sąvado teisės instituto, todėl teisminiai procesai tapo beprasmyje, buvo nutraukti.“

2.5. „UAB „A“ [...] nutarė vėl, pagal naujai statybas reglamentuojančius teisės aktus, kreiptis į institucijas, kad gautų leidimą atlikti pastatų, kurie yra arčiausiai ežero, labiausiai matomi, kapitalinį remontą. [...] Iš atsakingų institucijų buvo gautos prisijungimo sąlygos, todėl UAB „A“ 2012 m. sausio 19 d. vėl kreipėsi į G. Abaravičiaus vadovaujamą TINP direkciją specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų pastatų kapitaliniam remontui. TINP

direkcija ir ši kartą reikalavimų nedavė – nurodė, kad kapitaliniam pastatų remontui reikia parengti detalų planą.“

2.6. „UAB „A“ vėl kreipėsi į teismą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėjęs šį TINP direkcijos ir UAB „A“ ginčą, 2013 m. spalio 30 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. ... konstatavo, kad detalus projektas vien pastatų kapitaliniam remontui nerengiamas – pripažino, kad TINP direkcija negali reikalauti pastatų kapitaliniam remontui ruošti detalų planą.“

2.7. „UAB „A“ [...] 2013 m. lapkričio 19 d. kreipėsi į TINP direkciją, prašydama duoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų (miegamųjų korpusų) kapitaliniam remontui. Su prašymu TINP direkcijai ir vėl buvo pateikti architektų parengti projektiniai pasiūlymai, pagal kuriuos planuojami remonto darbai tik esamo pastatų tūrio ribose, nekeičiant užstatymo ploto ir aukštingumo. Pagal juos numatomas tik pastatų kapitalinis remontas. Pagal projektinius pasiūlymus teritorija, kuriame yra remontuoti pastatai, tvarkoma nebus [...].“

2.8. „Šis prašymas TINP direkcijai pateiktas, ne tik siekiant išsaugoti UAB „A“ Konstitucijos ginamą nuosavybę, bet ir siekiant užtikrinti trečiųjų asmenų saugumą. Dėl objektyviai pablogėjusios pastatų būklės dar 2011 m. lapkričio 28 d. raštu Nr. 2-459 „Dėl [...], esančių pastatų remonto“ *Trakų rajono savivaldybė įpareigojo UAB „A“ kuo greičiau pradėti pastatų kapitalinio remonto darbus*, kad kuo greičiau Trakų miestui būtų sugrąžintas estetinis vaizdas ir būtų užtikrintas asmenų saugumas (dėl nustatyto viešo servitutinio kelio bet kokie asmenys gali patekti į pastatus).“

2.9. „Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus architektūros-urbanistikos ekspertų tarybos 2012 m. kovo 22 d. posėdyje be išimties visi (20) posėdyje dalyvavę Architektūrinės urbanistikos ekspertų tarybos nariai pasisakė ir pritarė išvadai, kad „B pastatų kompleksas vertintinas kaip įdomus ir vertingas sovietmečio architektūros kūrinys, reprezentuojantis laikmetį, todėl turėtų būti saugomas, remontuojamas ir pritaikomas šių dienų poreikiams, užtikrinant viešąjį interesą – teritorijos prieinamumą visuomenei.“

2.10. „[...] iki šiol TINP direkcija nepriėmė jokio sprendimo dėl UAB „A“ dar 2013 m. lapkričio 19 d. įteikto prašymo duoti specialiuosius reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui, kurį, pagal Viešojo administravimo įstatymo 31 str., TINP direkcija turėjo priimti ir pateikti dar iki 2013 m. gruodžio 17 d.“

3. Pareiškėja prašo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių „imtis veiksmų TINP direkcijos, jos vadovo, savivalei apriboti, kad TINP direkcija, nagrinėdama prašymus, vadovautųsi ne išankstiniais nusistatymais, bet teisės aktais, bei efektyviai, kompetentingai ir protingai įgyvendintų savo funkcijas bei siektų jos kompetencijai priskirtų veiklos tikslų.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į TINP direkciją, Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją (toliau vadinama – Kultūros ministerija) ir Kultūros paveldo departamentą prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau vadinama – Kultūros paveldo departamentas) prašydamas pateikti oficialiai patvirtintomis dokumentų kopijomis pagrįstą informaciją.

Tyrimo metu atlikta TINP direkcijos, Kultūros ministerijos ir Kultūros paveldo departamento Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos bei dokumentų analizė.

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Kultūros paveldo departamentas 2014-03-21 raštu Nr. (1.21.)2-634 Seimo kontrolierių informavo, kad statiniai, esantys [...] (unikalūs numeriai: ... ir ...), nėra registruoti Kultūros vertybių registre ir nepatenka į Kultūros vertybių registre registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijas ar apsaugos zonas.

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui paprašius TINP direkcijos paaiškinti, *kokiais būdais ir priemonėmis UAB „A“ priklausantys pastatai turėtų būti tvarkomi ir prižiūrimi*, TINP direkcija nurodė:

„[...] kokia veikla galima UAB „A“ nuo 1999-01-18 valstybinės žemės ne žemės ūkio veiklai sutarties Nr. 7 pagrindu valdomame žemės sklype (un. Nr. ...), esančiame [...], iš esmės nustato TINP planavimo schemos skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 p., kuris turi būti aiškinamas neatsiejamai nuo TINP planavimo schemos 4 skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko rekreacinės sistemos plėtotė“ ir jos 3 priedo „Poilsio įstaigos ir jų naudojimas“ nuostatų. Šiame priede B priskirta rekonstruotinoms poilsio įstaigoms.

UAB „A“ 1998 m. įsigyjant pastatus jau buvo patvirtinti ir galiojo TINP planavimo schemos sprendiniai, privalomi visiems TINP teritorijoje esančio nekilnojamojo turto savininkams, valdytojams ir naudotojams, o 1999 m. sudarant valstybinės žemės sklypo nuomos sutartį, žemės sklypui buvo nustatytos specialios naudojimo sąlygos – „*Nacionaliniai ir regioniniai parkai*“, kurių UAB „A“ įsipareigojo laikytis.

Kadangi UAB „A“ pastatai patenka į rekreacinės įstaigos teritoriją, jos pastatams buvo suformuotas vientisas, visus UAB „A“ valdomus pastatus apjungiantis 1,3838 ha ploto (naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorijos) valstybinės žemės sklypas, kurio un. Nr. [...].

UAB „A“ neįsigijo nuosavybės minėto valstybinio žemės sklypo, tačiau jai nebuvo apribota teisė naudoti 1,3838 ha ploto valstybinį žemės sklypą taip, kaip tai reglamentuoja TINP planavimo schema (reg. Nr. ...).“

7. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui paprašius TINP direkcijos *informuoti, kokių veiksmų ir kokiais teisės aktais vadovaujantis UAB „A“ turi imtis, kad būtų išduoti specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai kapitaliniam remontui*, TINP direkcija paaiškino, kad: „TINP direkcija [...] išduoda specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, vadovaudamasi TINP planavimo schema (reg. Nr. ...), kuri nustato, kad rekreacinių įstaigų teritorijų „*pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detaliuosius projektus*“. TINP planavimo schema nenustato, kad parko rekreacinių įstaigų teritorijos tvarkomos ir saugomos „*kapitalinio remonto*“ pagrindais.“

8. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui paprašius TINP direkcijos pateikti *paiškinimus dėl atsakymo į pareiškėjos 2013-11-19 prašymą išduoti specialiuosius reikalavimus pastatų kapitaliniam remontui* (pažymos 2.10 punktas), TINP direkcija 2014-03-24 rašte Nr. S-(3.2)-133 nurodė:

8.1. „[...] į 2013-11-19 (reg. Nr. 1-337) gautą UAB „A“ 2013-11-12 prašymą [...] dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų pastatų (unikalus Nr. ..., indeksas ..., ir unikalus Nr. ..., indeksas ...) kapitaliniam remontui išdavimo be aplinkos sutvarkymo yra pateikusi atsakymą 2014-03-03 raštu Nr. S-(3.6)-108 „Dėl pateikto prašymo“.“

8.2. „TINP direkcija iki nurodytos datos vykdė UAB „A“ prašymo nagrinėjimą siekdama, jog UAB „A“ prašymas būtų galutinai išspręstas, įvertinant UAB „A“, atstovaujamos advokato C, keliamą nepagrįstą nepasitikėjimą TINP direkcija, jos darbuotojais ir siekiant, kad ateityje nebekiltų nereikalingų ir bergždžių teisminių ginčų. Apie TINP direkcijos vykdytą prašymo nagrinėjimo eigą UAB „A“ buvo nuolatos informuojama raštu.“

8.3. „Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, taip pat į tai, kad TINP direkcija jau ne kartą teismų keliu UAB „Ai“ buvo pagrindusi, kokia konkreti veikla galima UAB „A“ nuo 1999-01-18 sutarties Nr. 7 pagrindu valdomame valstybinės žemės ne žemės ūkio veiklai skirtame sklype (adresu: [...]) [...], TINP direkcija **2013-11-28** raštu Nr. S-(3.2)-566 „Dėl išaiškinimo pateikimo“ [...] pati kreipėsi į direkcijos steigėjo teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją – Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją prašydama skubos tvarka pateikti galiojančiais teisės aktais ir įsiteisėjusiais teismų sprendimais grįstą išaiškinimą UAB „A“ aktualiui klausimu. Šį raštą TINP direkcija žiniai pateikė ir UAB „A“. Į minėtą TINP direkcijos raštą Kultūros ministerija atsakė 2013-12-27 raštu Nr. S2-3221 [...]. Deja, ministerija iš esmės savo pozicijos svarstomu klausimu nepateikė, apsiribojo tik teisės

aktų išdėstymu, nurodysdama, kad jos manymu „<...> vadovaujantis minėtų teisės aktų nuostatomis statinių kapitaliniam remontui **(jeigu jis galimas)**, kurio metu atliekami statybos darbai, nurodyti Statybos įstatymo 2 str. 20 d., detaliojo teritorijų planavimo dokumentai nėra būtini.“

8.4. „Gavusi tokio keisto pobūdžio Kultūros ministerijos atsakymą, TINP direkcija, atsižvelgdama į tai, jog UAB „A“ valstybinės žemės nuomos sutarties pagrindu valdomas žemės sklypas (un. Nr. ..., įrašytas į Kultūros vertybių registrą) ir nuosavybės teise priklausantys pastatai (iš kurių vienas – un. Nr. ... įrašytas į Kultūros vertybių registrą) yra TINP teritorijoje – ... ežero pakrantės apsaugos juostoje, greta svarbių saugomų objektų, tokių kaip Trakų salos ir pusiasalio pilių rezervatas, Trakų senamiesčio urbanistinis draustinis bei ... ežero hidrografinis draustinis, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 153-5572) 4 straipsniu, **2014-01-08** raštu Nr. S-(3.2)-8 „Dėl išvados pateikimo“ [...] kreipėsi į Valstybinę kultūros paveldo komisiją, kad pastaroji pateiktų išvadą dėl galimos veiklos UAB „A“ nuomos sutarties pagrindu valdomame valstybinės žemės sklype [...]. Taigi, TINP direkcija siekė, kad UAB „A“ prašymas būtų išspręstas kuo objektyviau ir kad ateityje nebekiltų teisminių ginčų.“

8.5. „TINP direkcija **2014-01-09** raštu Nr. S-(3.6)-13 „Dėl pateikto prašymo“ informavo UAB „A“ apie jos 2013-11-12 prašymo nagrinėjimo eigą [...].“

8.6. „Tačiau 2014-02-04 TINP direkcija gavo Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2014-02-03 raštą Nr. VII-20(1.13.) „Dėl išvados pateikimo“ [...], kuriuo buvo informuota, kad į minėtą instituciją kreipėsi UAB „A“ atstovaujantis advokatas C, kuris informavo apie „<...> nagrinėjamą teisinį ginčą Vilniaus apygardos administraciniame teisme <...>“. Lietuvos Respublikos valstybinė kultūros paveldo komisija minėtu raštu nurodė, kad TINP direkcijai pateiks išvadą vėliau, „<...> tik gavę prašomos informacijos iš advokato C“.

8.7. „**2014-03-03** TINP direkcija, išsiaiškinusi, kad UAB „A“, atstovaujama advokato C, nepateikė Valstybinei kultūros paveldo komisijai prašomų dokumentų, taip pat atsižvelgusi į tai, kad UAB „A“, po savo 2013-13-29 ir 2013-12-03 kreipimosi į Kultūros ministeriją ir gavusi siūlymą 2013-12-20 raštu Nr. S2-3198 „Dėl prašymo išnagrinėjimo“ „<...> parengti reikiamus dokumentus ir kreiptis į TINP direkciją“, reikiamų dokumentų TINP direkcijai iki 2014-03-03 neparengė ir jų nepateikė, 2014-03-03 raštu Nr. S-(3.6)-108 „Dėl pateikto prašymo“ [...] pateikė galutinai parengtą išsamią išvadą UAB „A“ dėl 2013-11-12 prašymo.“

9. TINP direkcija, 2014-03-03 raštu Nr. S-(3.6)-108 atsakydama į pareiškėjos prašymą išduoti specialiuosius reikalavimus pastatų (unikalus numeriai ... ir ...) kapitaliniam remontui be aplinkos tvarkymo, įvertino nagrinėjamuoju atveju taikytinų teisės aktų nuostatas bei su šiuo prašymu susijusius administracinių teismų sprendimus ir papildomai paaiškino:

9.1. „[...] TINP planavimo schemas – specialiojo plano – tekstinėje dalyje įtvirtinta sąvoka „detalus projektas“ buvo perimta iš schemas rengimo metu galiojusių teisės aktų, pvz., iš Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo laikinųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-03-12 nutarimu Nr. 161 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo“ [...], kuriuose vartojamos tokios sąvokos kaip detalus tvarkymo projektas (16.3 p.), teritorinio planavimo dokumentai (projektai). Netgi po TINP planavimo schemas patvirtinimo ir paskelbimo (1993 m. pabaigoje) priimtuose teisės aktuose, tokiuose kaip Teritorijų planavimo įstatymas [...], Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-05-24 nutarimas Nr. 617 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo taikymo patvirtintiems, pradėtiems ir iki šio įstatymo įsigaliojimo nebaigtiems rengti teritorijų planavimo dokumentams“ [...], sąvokos „planas“ ir „projektas“ buvo tapatinamos. [...] TINP planavimo schemas skyriuose vartojama sąvoka detalūs projektai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-10-21 nutarimu Nr. 1323 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimo Nr. 912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas patvirtinimo“ pakeitimo“ [...] minėtas TINP planavimo schemas skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktą buvo pakeistas, jį papildant nuostata „Kuriamos naujos rekreacinės įstaigos [...] agroparkinėje zonoje. Jų veiklą reglamentuoja nustatyta tvarka patvirtinti detalieji planai.“ Atkreiptinas dėmesys, jog minėtas TINP

planavimo schemos pakeitimas buvo padarytas jau galiojant 2004 m. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo redakcijai, įtvirtinusiai detaliojo plano sąvoką.

Atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, jog TINP planavimo schemoje įtvirtintos sąvokos „detalieji projektai“ ir „detalieji planai“ turi būti vertinamos kaip tapačios. Tokios pat pozicijos laikėsi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas administracinę bylą Nr. [...].“

9.2. „[...] būtinybė rekreacines įstaigas tvarkyti pagal detalius planus pirmiausia kyla iš to, jog rekreacinės įstaigos yra ne pavieniai pastatai, o kompleksai – tikslinės paskirties žemės sklypas ir jame esantys pastatai, skirti ilgalaikiam (stacionariam) poilsiui (poilsio namai, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingai, turizmo bazės, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai ir pan.), – todėl jie ir turi būti vystomi, veikla juose plėtojama kompleksiškai, nes, priešingu atveju, tai neatitiks pačios rekreacinės įstaigos koncepcijos. Dėl šios priežasties teisės aktuose ir numatyta detaliojo plano rengimo būtinybė, kuris kompleksiškai nustatytų visos teritorijos tvarkymo priemones, išdėstytų rekreacinę infrastruktūrą, nustatytų statinių architektūrinę raišką ir pan.

Ne veltui Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-03-05 įsakymu Nr. 1D-180 [...], nurodoma, jog rekreacinis žemės sklypas – specialiuoju ar detaliuoju planu suformuotas kitos pagrindinės tikslinės paskirties žemės sklypas, skirtas rekreacijai, kuriam nustatytose specialiosiose žemės naudojimo sąlygose yra numatyti reikalavimai, susiję su rekreacinių išteklių naudojimu ir apsauga, turizmo paslaugų ir poilsio infrastruktūros įrengimu, želdinių įveisimu ir kt.“

10. Kultūros ministerijos 2013-12-27 rašte Nr. S2-3221, kuriuo atsakyta į 2013-11-28 TINP direkcijos raštą Nr. S-(3.2)-566 „Dėl išaiškinimo pateikimo“, nurodyta:

„[...]. Pažymime, kad statybos ir kiti tvarkymo darbai UAB „A“ nuomos pagrindu valdomame žemės sklype, esančiame ..., turi būti vykdomi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 912, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais veiklą Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje, bei atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr.

Kultūros ministerijos nuomone, vadovaujantis minėtų teisės aktų nuostatomis statinių kapitaliniam remontui (jeigu jis yra galimas), kurio metu atliekami statybos darbai, nurodyti Statybos įstatymo 2 str. 20 d., detaliojo teritorijų planavimo dokumentai nėra būtini.“

11. Tyrimo metu Seimo kontrolierius taip pat informuotas, kad:

11.1. „UAB „A“, atstovaujama advokato C, [...] **2014-01-14** [...] pateikė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui dėl įpareigojimo atlikti veiksmus (atsakyti į jos 2013-11-12 prašymą [...]). TINP direkcija 2014-01-20 gavo (reg. Nr. 24) Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014-01-17 pranešimą Nr. ... apie UAB „A“ skundo priėmimą ir 2014-01-28 raštu Nr. S-(2.1)-55 pateikė atsiliepimą į pareiškėjos – UAB „A“ – 2014 m. sausio 14 d. skundą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus pradėtoje nagrinėti administracinėje byloje Nr. ... [...].“

11.2. „TINP direkcija 2014-02-12 gavo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014-02-10 pranešimą Nr. ... „Dėl prašymo išsiuntimo“ [...], kuriuo TINP direkcijai pateiktas susipažinimui UAB „A“, atstovaujamos advokato C, prašymas dėl proceso atnaujinimo administracinėje byloje Nr.“

11.3. UAB „A“, gavusi 2014-03-03 TINP direkcijos atsakymą į 2013-11-19 pateiktą prašymą, 2014-04-01 atsisakė skundo dėl įpareigojimo atlikti veiksmus Vilniaus apygardos administracinio teismo byloje Nr.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

12. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatyta:

12 straipsnio 2 dalis:

„[...] 1) nacionaliniai parkai – saugomos teritorijos, įsteigtos nacionalinės svarbos gamtiniam ir kultūriniam kraštovaizdžiui, reprezentuojančiam šalies etnokultūrinių sričių gamtos bei kultūros savitumus, saugoti ir tvarkyti. Istorinių Lietuvos valstybingumo centrų kultūriniais kompleksais ir jų gamtinei aplinkai išsaugoti steigiami istoriniai nacionaliniai parkai; [...].“

13 straipsnio 3 dalis:

„3. Statiniai valstybiniuose parkuose projektuojami, statomi ar rekonstruojami vadovaujantis teisės aktais, valstybinių parkų planavimo schemų (ribų ir tvarkymo planų) sprendiniais, atsižvelgiant į miestelių ir kaimų architektūros, kraštovaizdžio ypatumus, paveldo objektų apsaugos reikalavimus. Leistinas ir rekomenduojamas statinių formos, dydžius, teritorijos užstatymo tankį, atstumus nuo vandens telkinių ir šlaitų nustato valstybinių parkų individualūs apsaugos reglamentai. Juose gali būti sugriežtinti šio straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai ir nustatyti papildomi reikalavimai.“

13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimas Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“:

33 skirsnis „Rekreacinės teritorijos“:

„132. Žemės savininkai ir naudotojai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka patvirtintose rekreacinėse teritorijose plėtodami ūkinę ir kitokią veiklą, turi šią veiklą tvarkyti taip, kad nebūtų keičiamas rekreacinių teritorijų kraštovaizdis, bloginama jo fizinė būklė bei estetinė vertė ir mažinamas bei naikinamas rekreacinis potencialas.

133. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojai privalo:

133.1. rekreacines teritorijas įrengti pagal detalų planą, jas prižiūrėti ir tvarkyti, sodinti jose smulkius želdynus rekreacinėms sąlygoms pagerinti, ypač – vandens telkinių apsaugos juostose; [...].

134. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama:

[...]; 134.2. statyti pastatus ir įrenginius, nesusijusius su rekreacija, taip pat rekreacijai skirtus pastatus ir įrenginius, jeigu jie neatitinka rekreacinių teritorijų normatyvų bei teisinių nuostatų (atstumas nuo vandens, aukštis, kultūros paveldo naudojimas turizmo reikmėms), išskyrus statybą esamose namų valdose; 134.3. statyti rekreacinių teritorijų apsaugos zonose statinius, mažinančius kraštovaizdžio estetinę vertę, ir sodinti želdinius, užstojančius istorinę, kultūrinę bei estetinę vertę turinčias panoramas; [...].“

14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-12-06 nutarimas Nr. 912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos patvirtinimo“:

1 skyrius „Įvadas“:

„[...] Trakų istorinio nacionalinio parko (TINP) planavimo schema nustato funkcines parko zonas, parko veiklai reikalingų objektų išdėstymą, bendrus TINP planavimo ir tvarkymo principus bei kryptis rekreacinei sistemai sukurti, Trakų miestui ir gyvenvietėms plėtoti, o taip pat numato pirmaeilius detalaus projektavimo darbus. Kartu nustato ūkinės veiklos apribojimus visoje parko teritorijoje bei skirtingose zonose, teritorijos užstatymo, architektūros, kraštovaizdžio formavimo, paminklosaugos ir gamtosaugos reikalavimus, kurių privaloma laikytis, vykdant žemės reformos, privatizavimo ir projektavimo darbus, pateikia principinius pasiūlymus zonoms tvarkyti.

TINP planavimo schema, kaip valstybinės reikšmės specialusis teritorinio planavimo dokumentas, yra pagrindas detaliems planavimo, statybų, rekonstrukcijos projektams rengti. Ją remiantis ruošiami paminklosauginiai, kompleksinės žemės reformos ir žemėtvarkos, miškotvarkos, vandens ūkio, gyvenviečių planavimo, kaimų regeneravimo, rekreacijos organizavimo, kelių bei inžinerinių komunikacijų ir kiti projektai.“

2 skyrius „Bendri TINP planavimo ir tvarkymo principai“: „Paminkloauginiai, kompleksinis žemės reformos ir žemėtvarkos, miškotvarkos, vandens ūkio, gyvenviečių planavimo, kaimų regeneravimo, rekreacijos organizavimo, kelių bei inžinerinių komunikacijų ir kiti projektai turi būti rengiami vadovaujantis šiomis nuostatomis:

- saugoti bei atkurti kultūrinį palikimą, formuojantį istoriškai susiklosčiusį Trakų miesto ir apylinkių vaizdą; tvarkyti ne vien paminklinę vertę turinčius objektus, bet ir sudarančius architektūrinę terpę;

- saugoti Trakų ežeryno gamtinį kraštovaizdį, didinti bendrą miškingumą, suformuojant želdinių masyvus ežerų pakrantėse, pakelėse, aplink naujas gyvenvietes, aukštumų viršūnėse;

- saugoti vizualines erdves, kuriose matosi Trakų miesto panorama, o ypač pilis, ribojant arba draudžiant naujų pastatų, statinių bei įrenginių statybą;

- saugoti paviršinių bei gruntinių vandenų švarą, suformuoti pakrantės apsaugines juostas.“

„Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ skyriaus 3 skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 punktas:

„3. Rekreacijos įstaigų teritorijos (žr. 3 priedą).

Tikslas. Statyti rekreacijos įstaigas, jų aplinką pritaikyti poilsiavimui.

Naudojimas. Poilsiautojų apgyvendinimas ir aptarnavimas. Apsaugos ir naudojimo režimą nustato Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (XXXIII skyrius).

Tvarkymas. Pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detaliuosius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka. Kuriamos naujos rekreacinės įstaigos ... agroparkinėje zonoje. Jų veiklą reglamentuoja nustatyta tvarka patvirtinti detalieji planai. [...] ūkinės sodybos pritaikomos apgyvendinti ir aptarnauti poilsiautojus pagal specialius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka, o žemė nuomojama įstatymų nustatyta tvarka.“

„Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ skyriaus skirsnis „Trakų istorinė apsauginė zona“ („Trakų istorinio nacionalinio parko rekreacinės sistemos plėtotė“): „TINP teritorijoje iki jo įsteigimo susiklostę gamtinių rekreacinių išteklių naudojimo būdai bei rekreacinių įstaigų tinklas neatitinka svarbiausių parko uždavinių. Esamą rekreacinę sistemą reikia keisti, sukurti naujas rekreacinės sistemos grandis. Pagrindinės rekreacinės sistemos formavimo kryptys yra šios: [...] 6. Parengti TINP rekreacinės sistemos projektą, kuriame remiantis TINP nuostatais, planavimo schema, turi būti nustatytas kiekvienos rekreacinės įstaigos naudingumas parkui ir išspręstas jų veiklos tikslingumas, apimtys. Prioritetas turėtų būti teikiamas rekreacinėms įstaigoms, kurios: 1) vykdo kultūrinę pažintinę veiklą, 2) tarnauja jaunimo auklėjimui, 3) sudaro galimybes lankyti TINP socialiai remtiniams žmonėms. Kol jo nėra, rekreacinės įstaigos gali funkcionuoti pagal TINP valdybos nustatytas jų naudojimo sąlygas.“

[duomenys neskelbiami]

15. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003-11-21 įsakymas Nr. IV-436 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko individualaus apsaugos reglamento patvirtinimo“:

10 punktas:

„10. Statiniai Trakų istoriniame nacionaliniame parke projektuojami, statomi ar rekonstruojami atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus bei tradicinius architektūrinio ir urbanistinio paveldo savitumus, kultūros paveldo objektų apsaugos reikalavimus, siekiant:

10.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kraštovaizdžio, kultūrinių ir gamtinių kompleksų bei objektų vertės požymius;

10.2. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio, hidrologinio tinklo elementus;

10.3. išlaikyti tradicinės architektūros pobūdį – formas, medžiagiškumą, spalvas ir dydžius, formuoti rekreacinių ir gyvenamųjų vietovių estetinį vaizdą.“

16. Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012-03-29 įsakymu Nr. IV-217:

1 punktas: „1. Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija (toliau – Direkcija) yra biudžetinė kultūros įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimų, kuri savo veiklą organizuoja Trakų istoriniame nacionaliniame parke (toliau – TINP), užtikrina TINP apsaugą ir naudojimą pagal paskirtį.“

7 punktas: „7. Direkcija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas:

7.1. organizuoja ir vykdo TINP, kaip valstybės saugomos teritorijos, stebėsenos, apsaugos, tvarkymo, priežiūros, regeneravimo, pritaikymo pažintiniam turizmui ir lankymui darbus;

[...];

7.6. pagal savo kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla visoje TINP teritorijoje ir parko buferinės apsaugos zonoje atitiktų teisės aktais, teritorijų planavimo dokumentais nustatytą apsaugos ir naudojimo režimą;

[...];

7.8. vadovaudamasi veiklą TINP reglamentuojančiais teisės aktais ir teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, TINP ir jo buferinėje apsaugos zonoje nustato specialiąsias sąlygas ir (ar) reikalavimus, kurių būtina laikytis rengiant teritorijų planavimo dokumentus, statinių ir (ar) įrenginių statybos, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų ir kitų objektų projekcinę dokumentaciją, tikrina ir derina (pritaria) parengtus teritorijų planavimo dokumentus bei statinių projekcinę dokumentaciją, dalyvauja statybos užbaigimo procedūrose, taip pat derina žemėtvarkos ir miškotvarkos projektus;

7.9. Lietuvos Respublikos kultūros ministro pavedimu organizuoja TINP, jo zonų ir apsaugos zonų ribų planų ir tvarkymo planų (planavimo schemų) bei kitų teritorijų planavimo dokumentų, kurių organizatoriumi TINP direkcija gali būti pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus, rengimą ar jų keitimą; [...].“

17. Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta:

2 straipsnio 13 dalis:

„13. **Statyba** – veikla, kurios tikslas – pastatyti (sumontuoti, nutiesti) naują, rekonstruoti, remontuoti ar griauti esamą statinį. Ši sąvoka taip pat apima kultūros paveldo statinių tvarkomuosius statybos darbus ar statinių statybą kultūros paveldo objektų teritorijose.“

18. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme nustatyta:

12 straipsnio 4 dalis:

„4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo.“

17 straipsnis:

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]; 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...].

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) nustatyta:

„[...] 5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

[...] *Prašymo nagrinėjimas* – valstybės tarnautojo veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui.

[...]

30. Asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje.

31. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau

kaip 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje, institucijos vadovas per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo turi teisę pratesti šį terminą dar iki 10 darbo dienų. Likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki šių Taisyklių 30 punkte nustatyto termino pabaigos, institucija išsiunčia asmeniui pranešimą raštu (arba elektroniniu paštu, jeigu prašymas pateiktas elektroniniu būdu), nurodydama prašymo nagrinėjimo pratešimo priežastis. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

20. Vilniaus apygardos administracinis teismas **2010-01-26** sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. I-66-189/2009, vadovaudamasis teisės aktais, kurie nurodyti šios pažymos 11–14 punktuose, konstatavo: „Darytina išvada, jog projektavimo tikslas – statinių [un. Nr. ... ir ...], esančių ..., kapitalinis remontas neatitinka bendrųjų TINP planavimo ir tvarkymo principų. Ginčo pastatai yra TINP (kompleksinės saugomos teritorijos) rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje. Šios teritorijos tikslą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuoja TINP planavimo schemos skyriaus „Trakų istorinio nacionalinio parko zonos“ III skirsnio „Rekreacinė zona“ 3 p. Šioje teritorijoje esantys pastatai, įrenginiai statomi, aplinka tvarkoma pagal detalius projektus, patvirtintus nustatyta tvarka. Todėl TINP direkcijos nuostata, jog pareiškėjo valdomos rekreacinės įstaigos teritorijos pastatų, įrenginių statybai, aplinkos sutvarkymui teisės aktų nustatyta tvarka turi būti parengtas detalusis planas, yra pagrįsta. [...]. Esant tokioms bylos faktinėms ir skunde nurodytoms aplinkybėms, darytina išvada, jog pareiškėjos [UAB „A“] projektavimo tikslas – **ginčijamų pastatų kapitalinis remontas – neatitinka TINP planavimo ir tvarkymo principų.**“

21. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas **2013-10-30** sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. ..., konstatavo: „Prie pareiškėjo prašymo pateiktas atsakovui statinių kapitalinio remonto projektinių siūlymų aiškinamasis raštas patvirtina, kad pareiškėjo pasirinktas kapitalinis remontas apima ir teritorijos tvarkymą, nekeičiant sklypo plano sprendinių. [...]. Pareiškėjo valdomam žemės sklypui yra nustatyta speciali naudojimo sąlyga, taikytina nacionaliniams ir regioniniams parkams. [...]. Teritorija ir joje esantys statiniai [un. Nr. ... ir ...] yra Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 912, Trakų istorinio nacionalinio parko (kompleksinės saugomos teritorijos) rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje. [...]. Šių Sąlygų [Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų] 133.1 punktu nustatyta, kad rekreacinėse teritorijose žemės naudotojai privalo rekreacines teritorijas įrengti pagal detalųjį planą, jas prižiūrėti ir tvarkyti, sodinti jose smulkius želdynus rekreacinėms sąlygoms pagerinti, ypač – vandens telkinių apsaugos juostose. [...]. Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad detalieji planai gali būti rengiami ir kitais atvejais, kai tai nustato įstatymai ar kiti teisės aktai. Šiuo atveju Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos „Rekreacinė zona“ 3 punkte yra įvardinti detalieji projektai, o Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose yra nurodomas detalus planas. Teismas, įvertinęs sąvokų nesutapimą bei remdamasis minėto įstatymo nuostata, daro išvadą, jog šio ginčo atveju teritorijos tvarkymo dokumentas turi būti detalus planas. Esant šioms aplinkybėms, yra pagrindas pripažinti, kad atsakovas pagal pareiškėjo prašymą ir pateiktus priedus prie prašymo 2012 m. vasario 17 d. raštu Nr. S-(10.7)-95 „Dėl specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų“ **nustatė teisėtą ir pagrįstą reikalavimą aplinkos sutvarkymui rengti detalųjį planą.**“

22. 2010-02-09 Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gruodžio 6 d. nutarimo Nr. 912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos patvirtinimo“ atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ 9 punkte konstatuota: „Taigi jokie su Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijos administravimu (*inter alia* su gyvenviečių detaliaisiais planais, miškotvarka, žemėtvarka, vandens ūkiu, gyvenviečių

planavimu, kaimų regeneravimu, rekreacija, kelių bei inžinerinėmis komunikacijomis ir pan.) susiję sprendimai negalėjo (ir šiuo metu negali) būti priimami neatsižvelgiant į minėtą Vyriausybės patvirtintą Schemą ir negalėjo (ir šiuo metu negali) prieštarauti minėtos Schemos sprendiniams. Jei šių sprendinių būtų nepaisoma, ypač žinant, jog tai, kad Lietuvos valstybė Trakų istorinį nacionalinį parką traktuoja kaip unikalų gamtos ir žmogaus sukurtą kraštovaizdžio kompleksą – saugotiną teritoriją, kuriai turi būti nustatytas ypatingas teisinis režimas, yra visuotinai žinomas faktas, kartu būtų nepaisoma ir bendrojo teisės principo *bona fides*.“

23. 2005-05-13 Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 7 straipsnio 2 dalies, 8 straipsnio 1, 9, 10 dalių, 13 straipsnio 2 dalies, 18 straipsnio 7 dalies ir 22 straipsnio 3, 6, 7 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ 4 ir 5 punktuose nurodyta:

„4. Natūralią gamtinę aplinką, gyvūniją ir augaliją, atskirus gamtos objektus ir ypač vertingas vietas Konstitucija traktuoja kaip visuotinę reikšmę turinčias nacionalines vertybes. Konstitucijos 54 straipsnyje įtvirtinti natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų vietovių apsauga bei gamtos išteklių racionalaus naudojimo ir gausinimo užtikrinimas – tai viešasis interesas, kurį garantuoti yra valstybės konstitucinė priedermė. Konstitucinis Teismas 1997 m. gegužės 6 d. nutarime konstatavo, kad viešojo intereso, kaip valstybės pripažinto ir teisės ginamo visuomeninio intereso, įgyvendinimas yra viena iš svarbiausių pačios visuomenės egzistavimo ir raidos sąlygų.

5. [...]. Valstybė, turėdama konstitucinę priedermę veikti taip, kad būtų garantuota natūralios gamtinės aplinkos, atskirų jos objektų apsauga, gamtos išteklių racionalus naudojimas, atkūrimas bei jų gausinimas, gali įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį būtų ribojamas atskirų gamtinės aplinkos objektų (gamtos išteklių) naudojimas, o tam tikri teisinių santykių subjektai būtų įpareigoti atitinkamai veikti arba susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų.“

Išvados

24. Atsižvelgiant į skunde nurodytas ir tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išskirtinos šios pareiškėjos skundo dalys:

- 1) dėl kapitalinio remonto;
- 2) dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

Tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių skundo dalių atskirai.

Dėl kapitalinio remonto

25. Pareiškėja skunde nurodė, jog 2013 m. lapkričio 19 d. ji kreipėsi į TINP direkciją, prašydama išduoti specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus pastatų (miegamųjų korpusų) kapitaliniam remontui (pažymos 2.7 punktą). Pažymėtina, jog Vilniaus apygardos administracinis teismas, vadovaudamasis TINP planavimo schemas nuostatomis (1–3 skirsnis; pažymos 14 punktą) bei atsižvelgdamas į Trakų istorinio nacionalinio parko individualaus apsaugos reglamento 10 punkte nustatytus reikalavimus statinių, esančių Trakų istoriniame nacionaliniame parke, projektavimui, statybai ir rekonstrukcijai (pažymos 15 punktą), 2010 m. priimtame sprendime (pažymos 20 punktą) konstatavo, jog siekis kapitaliai suremontuoti UAB „A“ priklausančius pastatus, esančius Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje, ..., neatitinka TINP planavimo ir tvarkymo principų.

Be to, tiek Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010 m. sprendime (pažymos 20 punktą), tiek Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. sprendime (pažymos 21 punktą) nurodė, jog UAB „A“ priklausančios pastatai (unikalus numeriai: ... ir ...) yra TINP rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje, todėl, vadovaujantis TINP planavimo schemas 3 skirsnio nuostatomis (pažymos 14 punktą), jie turi būti statomi ir aplinka šalia jų tvarkoma pagal detaliuosius projektus. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio

teismo sprendime, įvertinus detaliojo plano sąvokos, vartojamos Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, ir detaliojo projekto sąvokos, vartojamos TINP planavimo schemoje, nesutapimą ir vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią detalieji planai gali būti rengiami ir kitais įstatymų ar kitų teisės aktų numatytais atvejais, konstatuota, kad „teritorijos tvarkymo dokumentas turi būti detalus planas“.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, jog dėl TINP planavimo schemos sprendinių privalomumo yra pasisakęs ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (pažymos 22, 23 punktai).

Pažymėtina, jog Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 4 dalimi (pažymos 18 punktas), netikrina teismo priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo.

26. Pareiškėja skunde nurodo, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. spalio 30 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. ..., konstatavo, kad detalus projektas vien pastatų kapitaliniam remontui nerengiamas – pripažino, kad TINP direkcija negali reikalauti pastatų kapitaliniam remontui ruošti detalų planą (pažymos 2.6 punktas). Pažymėtina, jog šis pareiškėjos teiginys yra klaidingas. Atkreiptinas dėmesys, jog nė viename iš teismo sprendimų (pažymos 20, 21 punktai) tokios išvados nėra. Priešingai, šiuose teismo sprendimuose nurodyta, jog UAB „A“ priklausantys pastatai yra TINP rekreacinėje zonoje – rekreacijos įstaigų teritorijoje, todėl, vadovaujantis TINP planavimo schemos 3 skirsnio nuostatomis (pažymos 14 punktas), jie turi būti statomi ir aplinka šalia jų tvarkoma pagal detaliuosius projektus. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog, vadovaujantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 13 dalimi (pažymos 17 punktas), statinių statybos sąvoka apima tiek naujo statinio statymą, tiek esamo statinio rekonstravimą, remontą ar griovimą, todėl pastatų kapitalinio remonto, jeigu jis būtų galimas šioje teritorijoje, atveju turėtų būti rengiamas detalusis planas (paaiškinimai dėl detaliojo projekto ir detaliojo plano sąvokų nesutapimo pateikti pažymos 9, 21 ir 25 punktuose). Atsižvelgiant į tai, Kultūros ministerijos išvada (pažymos 10 punktas), jog statinių kapitaliniam remontui detaliojo teritorijų planavimo dokumentai nėra būtini, taip pat laikytina nepagrįsta.

27. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta (pažymos 25–26 punktai), ir vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir 4 dalimi, kuriuose nurodyta, kad tyrimo metu paaiškėjus, kad skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas teisme, skundo tyrimas nutraukiamas (pažymos 18 punktas), Seimo kontrolierius skundo dalies dėl kapitalinio remonto tyrimą nutraukia.

Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo

28. Tyrimo metu nustatyta, jog į 2013-11-19 TINP direkcijoje gautą pareiškėjos prašymą atsakyta 2014-03-03 raštu Nr. S-(3.6)-108 „Dėl pateikto prašymo“ (pažymos 8.7 punktas), t. y. daugiau nei po trijų mėnesių. Pažymėtina, jog Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (Taisyklės) 30 punkte nustatyta, kad asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje (pažymos 19 punktas).

29. TINP direkcija Seimo kontrolieriui paaiškino, kad, siekdama tinkamai išnagrinėti pareiškėjos prašymą, kreipėsi į Kultūros ministeriją bei Valstybinę kultūros paveldo komisiją dėl susidariusios situacijos įvertinimo (pažymos 8.3–8.4 punktai). Iš TINP direkcijos Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų matyti, jog apie kreipimąsi į Kultūros ministeriją pareiškėja buvo informuota, išsiunčiant jai TINP direkcijos 2013-11-28 rašto Nr. S-(3.2)-566, kuriuo kreiptasi į Kultūros ministeriją, kopiją. Pažymėtina, jog rašte Kultūros ministerijai buvo nurodyta, jog TINP direkcija į pareiškėjos prašymą atsakys gavusi Kultūros ministerijos išvadą, tačiau iš tyrimo metu pateiktų dokumentų matyti, jog TINP direkcija Kultūros ministerijos išvadą gavo 2013-12-31, bet į

pareiškėjos prašymą atsakyta nebuvo. 2014-01-08 TINP direkcija raštu Nr. S-(3.2)-8 kreipėsi į Valstybinę kultūros paveldo komisiją dėl išvados pateikimo, o pareiškėją apie jos prašymo nagrinėjimo eigą informavo 2014-01-09 raštu Nr. S-(3.6)-13. Atkreiptinas dėmesys, jog į pareiškėjos prašymą atsakyta tik 2014-03-03.

30. Taisyklių 31 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje, institucijos vadovas per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 10 darbo dienų (pažymos 19 punktas). Atsižvelgiant į pažymos 29 punkte nurodytas aplinkybes bei į tai, jog pareiškėja į TINP direkciją kreipėsi tuo pačiu klausimu, kuris jau buvo išnagrinėtas keliuose administracinėse bylose (pažymos 20, 21 punktai), o jas nagrinėjant jau buvo pasisakyta dėl galimybės atlikti UAB „A“ priklausančių pastatų kapitalinį remontą bei dokumentų, reikalingų siekiant vykdyti pastatų statybos, aplinkos tvarkymo darbus nurodytoje teritorijoje, darytina išvada, jog pareiškėjos prašymas buvo nagrinėjamas nepagrįstai ilgai.

31. Atsižvelgdamas į tai, jog nagrinėjant pareiškėjos prašymą nesilaikyta teisės aktuose nustatytų reikalavimų (pažymos 30 punktas), Seimo kontrolierius skundo dalį dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo *pripažįsta pagrįsta*.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

32. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „A“ skundo dalies dėl kapitalinio remonto tyrimą nutraukti.**

33. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „A“ skundo dalį dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo pripažinti pagrįsta.**

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

34. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

- Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos direktoriui Gintarui Abaravičiui – imtis priemonių, kad pareiškėjų prašymai, skundai ateityje būtų nagrinėjami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierių informuoti iki 2014-06-09.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas